

Izhaja vsaki četrtak
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom
za celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 62 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznaniła se prijemajo,
plača za vrstico je 10 k.
in za kolek 30 k.

„Podnik v gospodarstvu bogati deželó.“

Štv. 16.

V Mariboru 16. aprila 1868.

Tečaj II.

Tiskova pravda „Slov. Gosp.“ Končna razprava kazenska pri e. kr. okrož- nej sodnji Celjskej.

(Dalje.)

Po ostrih izrekih, ki večkrat značavajo Nemce, Ogre in Lahe kot sovražnike Slovencev, se gorko hrepeni po tem, da bi z vseni močmi se združili vsi Slovenci v „Slovenijo“ z skupno slovensko upravo, rekoč, da ide za bitek in prepad ter po dveh razjasnjujočih prilikah, ki na naj večje napenjanje merijo, se Slovenci vnamajo, svoje slovenske brate prositi, da jih podpirajo.

Konečno se nemško uradništvo in bečka vlada dolžuje nepoštenja, ki se prizadeva ponemčevati in zaničevati slovenski jezik in narodnost ter da hoče Slovence zbrisati iz števil živiočih narodov, da jih hoče spremeniti v Nemce, kakor se spreminjajo v metulje gosenice ter tako na račun Slovencev pomnožiti Nemce. Tako delajo tudi Ogri in Lahe, kar pa več ne sme biti, ako je Boga in pravice. Če imajo Nemci in nemška vlada le količkaj poštenosti in pravičnosti za Slovence, ne smejo in ne morejo več z nami toliko krivično postopati.

Ves sestavek je tako razdražljiv in izreke takoprevdarjene, da jih razume in čutimnožica.

Ker se iz ravno povedanega posnetka tega sestavka očitno razvidi prizadevanje, da se uređovanje vlade in jenih udov z neuterjenim pritoževanjem v nič devlje in pred drugimi zaničuje, in z nedovoljenim dolženjem k sovražnostim soper razne narode ter k sovražnim razprtijam med seboj zapeljati in spodbadati skuša, se je naj menj v smislu §. 28 tiskarnega zakona dne 17. grudna 1862 št. 6. drž. zak. leta 1863. tisti pregrešek soper javni mir in red dogodil, ki se ima kaznovati po §§. 300 in 302 kaz. zak. in ker so vsled §§. 239. 5. 7. 10 kaz. zak. razun do zdaj neznanega pisatelja vsi tisti teh pregreškov krivi, kateri so pomagali taj oklic tiskati, posebno kar se tiče odgovornega vrednika in tiskarja, tedaj gg. dr. Matija Prelog in Edvard Janžič, ki imata te lastnosti, prvi kot odgovorni vrednik, drugi kot tiskar „Slovenskega Gospodarja“, v katerem je večkrat omenjeni sestavek natisnjen, zarad gori povedanih pregreškov po navedenih zakonskih stavkih in z ozirom na §. 11 zak. dne 17. grudna 1862 št. 7 drž. zak. leta 1863. se tožita in če bi treba bilo, se tožba proti prvemu tudi zarad prestopka po §§. 32 in 33 tisk. zak. raztegne zato, ker je vrednik periodičnega časnika v smislu teh paragrafov, če zanemari dolžno skrb in pazljivost, zmirom odgovoren. Ker sem tako predložil, da se ves obkrivljen sestavek prebere, nimam za zdaj nič več opomniti ter si za drugo pridržim končno besedo.

Prvosednik: Zdaj bere do polovice in potem g. sodnik Martinjak do konca obkrivljen sestavek.

Prvos.: Povejte mi g. dr. Prelog naj prej: jeli ste plačali kaj zaloge?

Dr. Prelog: Da!

Prvos.: Saj list vsakih 14 dni izhaja?

Dr. Prelog: Ne, vsaki četrtak; založil sem 1000 gold.

Prvos.: G. dr. Prelog, odgovarjajte tedaj na tožbo, kterež podlaga je ravno čitan sestavek slovenski.

Dr. Prelog (slov.): Na ravno zaslišano tožbo —

Prvos. (nemški): Prosim g. dr. Prelog; že poprej sem Vas opomnil, da bi se zagovarjali nemški, ker drugi toženi ne razume slovenski, Vi pa ste nemškega popolnoma zmožni.

Tedaj bi kaj zamudno bilo, Vaš zagovor sotoženemu predstavljati; sicer Vam pa ne branim, da obkrivljene besede slovenski tolmačite in razlagate. (Razpravlja se tedaj nemški). (Dalje prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Kako ravnati, da sadno drevje več rodi, in sadja večega, lepšega, in poprej doraste?

Na veji, ali tudi na deblu sadnega drevesa, se zareže obroček, 2 ali k večjemu 3 črte (linije) širok, in vsa skorja se olupí do golega lesa. To ravnanje sicer ni kaj novega, zakaj že 1709. leta ga je razglasil botanikar A. Magnol, in mnogi sadjerejci ga že dolgo rabijo; pa v naših krajih, se meni zdi, o tem še nič ne vejo, ali se pa bojijo, da bi se jim potem drevo ne posušilo. Nekaj enakega delajo na Nemškem, posebno v Saksoniji in Sleziji, kjer veje ali debla z železnim drotom trdno podvežejo, in tako soku branijo, da skozi prevezo ne more. Veja nad prevezom ali vrezanim obročkom kjer ji ves sok ostane, debelja priraste, več in lepših evetnih popkov požene, in lepšega sadja rano — 2 do 3 tedne prej prirodi, kakor druge.

Hočeš kako drevo obročkati, zapomni si to le:

1. Obročkaj prve dni spomladi, kadar evetni popki že debelji prihajajo, in kadar sok že dobro pod kožo teče, da kožo med zarezom čisto do nagega lesa lahko obeliš.

2. Hočeš celo drevo prisiliti, da ti več rodi (— kar ti pa ne svetujem —) vreži obroček pod prvo vejo okoli debla; hočeš pa le eno ali več vej bolj rodovitne imeti, izreži obroček na veji za palec nad deblom, iz kterega raste.

3. Glej, da tudi betvice ličja v obročku ne ostane, temoč da bo les čisto do golega gladko oličen.

4. Kutne potrebujejo nekoliko širjega obročka, kakor jabelke, in te širjega kakor hruške; več ko na 4 črte širokih obročkov nikar ne reži.

5. Kjer se je treba bati, da bi veter obročkano vejo odlomil, pomagaj s privezanim kolom.

6. Če si na deblu obroček vrezal, moraš spodaj vse stranske vejice porezati, drugač sok vanj sili, in drevo Ti opeša.

7. Nekoliko dni potem, ko si obroček vrezal, teče iz rane nekaj soka, kateri se sčasoma v smolo zgosti, in rano napolni, pa se vendar lesa ne prime.

8. Si obroček preozko izrezal, da se rana še pred sv. Jakobom čisto zaraste (— ne samo zasmoli, kakor je v poprejšni točki povedano) — ga pa nekoliko širjega napravi.

9. Če obročkana veja tudi drugo leto še preslabo rodi, obročkaj jo še enkrat na tistem ali drugem mestu.

10. Divjih (vodenih) vej ni treba odrezati; če jih obročkaš, jih siliš, drugo leto sadnih popkov pognati.

11. Si obročkano vejo privezal, da se ne odlomi, nimaš drugega več opraviti, kakor drugega leta pričakati, kjer boš s srčno radostjo videl, obročkano vejo vso belo v cvetju, in potem z lepim in večjim sadjem obloženo.

12. Celo drevo na deblu obročkati, ne svetujem, kajti je prenevarno, pa polovico vej enega drevesa obročkaš brez vse nevarnosti; samo ne vse na eni strani, temveč po vsem drevesu okoli.

Tako obročkanje sadnega drevja, ktero sicer vsako leto cveti, pa malo sadja rodi, brez velikega truda bode v krat-